

Huvudman

Industri tekniska Gymnasiet Bergslagen AB, org.nr 556608-1740
inga.naslund@hitachigymnasiet.se

Ärendet

Etableringskontroll i samband med utökning av verksamheten vid Hitachigymnasiet Västerås i Västerås kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Industri tekniska Gymnasiet Bergslagen AB att senast den 12 juni 2026 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist rörande lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Industri tekniska Gymnasiet Bergslagen AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Industri tekniska Gymnasiet Bergslagen AB ska vidta följande åtgärder

Lärare

1. Se till att de personer som bedriver undervisning inom den godkända utbildningen är anställda som lärare. Huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder ska innehålla anställningsavtal som visar att undervisande personal är anställda som lärare. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (1 kap. 3 § och 2 kap. 10 och 15 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser godkännande för utbildningen, lokaler och utrustning, elevhälsa samt beredskapsplan.

Redovisning av åtgärder

Redovisning av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:409) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för myndighetens tillsyn genomfört en etableringskontroll med anledning av utökning av Hitachigymnasiet Västerås i Västerås kommun. Mot bakgrund av att en etableringskontroll inte genomfördes innan utbildningen startade läsåret 2025/26 har Skolinspektionen genomfört en anpassad etableringskontroll avseende den pågående verksamheten.

Etableringskontrollen har omfattat utbildningen riksrekryterande gymnasial spetsutbildning i teknikvetenskapliga ämnen som inriktas mot smarta system och produkter inom teknikprogrammet.

Etableringskontrollen har genomförts genom granskning av dokumentation inhämtad från huvudmannen samt intervju med representant för huvudmannen. Som en del av kontrollen har även ett besök vid skolenheten genomförts. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Förutsättningar att starta utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare

Av den förteckning över undervisande personal samt de anställningsavtal som huvudmannen lämnat in i ärendet framgår att det finns tillgång till lärare i alla ämnen läsåret 2025/26. Av de lärarlegitimationer som

huvudmannen har lämnat in och av intervju med huvudmannen framgår att samtliga lärare som undervisar i de ämnen som ger utbildningen dess spetskaraktär är legitimerade och behöriga, om de inte omfattas av något undantag från dessa krav.

Av den inkomna förteckningen över undervisande personal framgår att fyra personer tillsammans bedriver undervisning i nivå 1 i ämnet programmering. Av anställningsavtal framgår att två av dem inte är anställda som lärare, men att undervisning ingår i deras arbetsbeskrivningar. Av intervju med huvudmannen framgår att dessa två inte är ansvariga för undervisningen eller för bedömning och betygssättning, samt att de enligt huvudmannen är lärarassistenter. De bedriver undervisning tillsammans med de två behöriga lärarna, som är de som är ansvariga för undervisningen samt för bedömning och betygssättning. Av intervju med huvudmannen och av yttrandet över tjänsteanteckningen framgår att de två som benämns som lärarassistenter bidrar genom ämnesmässig spetskompetens inom programmering. Av intervju med huvudmannen och av yttrandet över tjänsteanteckningen framgår att en bemanning på fyra lärare i ämnet är nödvändig för kvaliteten i utbildningen, men förutom de två legitimerade och behöriga lärarna finns det inte fler behöriga lärare i ämnet i organisationen. Huvudmannen uppger i intervju att det inte finns utrymme för de behöriga lärarna att bedriva all undervisning i ämnet. Därför har huvudmannen stärkt upp undervisningen i ämnet med två lärarassistenter.

Av intervju med huvudmannen, av yttrandet över tjänsteanteckningen och av inkommen dokumentation framgår att huvudmannen bedömer att de två personer som benämns som lärarassistenter är lämpliga att bedriva undervisning i programmering, nivå 1, samt har utbildningar som i hög utsträckning motsvarar den som är behörighetsgivande. Därutöver framgår det av den dokumentation som huvudmannen gett in i ärendet att en obehörig lärare undervisar i ämnet digitalt skapande. Av yttrande över tjänsteanteckningen framgår att det saknas behöriga lärare i detta ämne inom organisationen samt att huvudmannen bedömer den undervisande läraren som lämplig och att läraren har en utbildning som i hög utsträckning motsvarar den behörighetsgivande.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisning är processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. (1 kap. 3 § skollagen)

Av skollagen framgår att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. (2 kap. 10 § skollagen)

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

Av skollagen framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Av skollagen framgår att en legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1–3. (2 kap. 15 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav eftersom all undervisning inte bedrivs av lärare i skollagens mening. Utredningen i ärendet har visat att fyra personer tillsammans bedriver undervisning i ett ämne, men att två av dem inte är anställda som lärare. Huvudmannen uppger visserligen att dessa två, som huvudmannen benämner lärarassistenter, inte ansvarar för undervisningen. Oaktat detta är det enligt Skolinspektionens bedömning den som faktiskt bedriver undervisning som också är ansvarig för denna undervisning och som därmed ska vara anställd som lärare. Att den som bedriver undervisning även ansvarar för sin undervisning gäller samtliga lärare, även obehöriga lärare som bedriver undervisning i enlighet med undantagsbestämmelsen i 2 kap. 18 § skollagen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Industritekniska Gymnasiet Bergslagen AB:s verksamhet vid Hitachigymnasiet Västerås uppfyller inte författningarnas krav vad gäller lärare. Det finns därför skäl att förelägga Industritekniska Gymnasiet Bergslagen AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden utan konstaterade brister

Förutsättningar att starta utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Godkännande för utbildningen

Av den dokumentation som huvudmannen lämnat in och av intervju med huvudmannen framgår att den godkända utbildningen startade läsåret 2025/26 av den huvudman som erhållit godkännandet och i enlighet med de villkor som framgår av godkännandet. De ämnen som ger utbildningen dess spetskaraktär ryms inom utbildningens inriktning och programfördjupning. Vidare framgår att huvudmannen har ett samarbete med Mälardalens universitet och att eleverna bland annat kommer att erbjudas möjlighet att delta i kurser inom exempelvis programmering och samarbetande robotar. Ett antagningsprov till spetsutbildningen genomfördes under våren 2025.

Lokaler och utrustning

Vid skolenheten bedriver huvudmannen sedan tidigare teknikprogrammet med inriktningen produktionsteknik och har sedan 2018 även deltagit i försöksverksamhet med spetsutbildning. Utbildningsplatserna inom den nya spetsutbildningen ersätter försöksverksamheten och medför därför ingen ökning av antalet elever vid skolenheten. Av inkommen dokumentation, intervju med huvudmannen samt besök vid skolenheten framgår att spetsutbildningen startade och bedrivs i skolenhetens befintliga lokaler.

Av den inlämnade dokumentationen framgår att eleverna vid skolenheten har tillgång till både tryckta och digitala läromedel samt avancerad hårdvara och annan utrustning för att uppnå utbildningens mål. Vid besöket på skolan observerade Skolinspektionen att sådan utrustning fanns tillgänglig.

Elevhälsa

Av dokumentation som huvudmannen lämnat in i ärendet framgår att huvudmannen har tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog. Skolsköterska, kurator och specialpedagog är anställda

direkt av huvudmannen. För skolläkare och psykolog har huvudmannen ingått konsultavtal. I förekommande fall har även underlag för legitimation lämnats in av huvudmannen.

Av intervju med huvudmannen framgår att den befintliga elevhälsan är tillräcklig för att tillgodose elevernas behov av medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Beredskapsplan

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens beredskapsplan. Beredskapsplanen innehåller bland annat de åtgärder som ska vidtas vid en akut våldssituation eller vid hot om sådan.

Rättslig reglering

Godkännande för utbildningen

Av skollagen framgår att enskilda, efter ansökan får, godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem. (2 kap. 5 § skollagen)

Av gymnasieförordningen framgår bland annat att för behörighet till en riksrekryterande spetsutbildning i gymnasieskolan ska krav ställas på att den sökande har kunskaper i ett sådant ämne eller inom ett sådant ämnesområde som är utmärkande för utbildningen. När det gäller en spetsutbildning enligt 22 a § ska kunskapsnivån också vara väsentligt högre än vad som krävs för att den sökande ska uppfylla kraven för betyget A i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9 i grundskolan. När det gäller en spetsutbildning enligt 22 a § ska ett prov användas för bedömningen av kunskaperna. Provet ska göra det möjligt att bedöma om den sökande har en sådan kunskapsnivå som anges i andra stycket. (5 kap. 15 § gymnasieförordningen)

Av gymnasieförordningen framgår bland annat att riksrekryterande spetsutbildning i teknikvetenskapliga ämnen ska beslutas för ett högskoleförberedande program eller en inriktning på ett sådant program om förutsättningarna i 12 b § finns och

1. spetsutbildningen innehåller nivåer med särskild fördjupning eller breddning inom det ämne eller ämnesområde som utbildningen är inriktad mot,

2. skolenheten har ett etablerat samarbete med en högskola som erbjuder kurser i det ämne eller ämnesområde som spetsutbildningen är inriktad mot, och

3. spetsutbildningen gör det möjligt för en elev att utöver sina gymnasiestudier delta i kurser vid en högskola. (5 kap. 22 a § gymnasieförordningen)

Lokaler och utrustning

Av skollagen framgår att det för utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. (2 kap. 35 § skollagen)

Av skollagen framgår att eleverna i gymnasieskolan utan kostnad ska ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. (15 kap. 17 § skollagen)

Elevhälsa

Av skollagen framgår bland annat att elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen)

Beredskapsplan

Av skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller vid hot om sådan. (6 a kap. 3 § 1 skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisad utredning framkommer inte annat än att verksamheten vid Hitachigymnasiet Västerås inom dessa områden uppfyller författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

På Skolinspektionens vägnar,

2026-05-29

2026-05-29

X Henrik Helmér

X Catharina Björk

Beslutsfattare

Signerat av: Henrik Helmér

Föredragande

Signerat av: Catharina Björk